

326.464

FÖLD KENYÉR SZABADSÁG

DALOKBAN

„SZIKRA” KIADÁSA BUDAPEST, 1945

1854

1855

1856

FÖLD KENYÉR SZABADSÁG

DALOKBAN

„SZIKRA” KIADÁSA BUDAPEST, 1945

Szántó Piroska rajzaival.

„Sztkra” Lapvállalatok nyomdája, Budapest.

HARCOS DALOK

közreadásának sorát nyitjuk meg ezzel a kis füzettel. E dalok azt tanítják, hogy a muzsika jó fegyvertársa volt a dolgozó népnek minden időben, minden földön. Ez oldotta fel örömét, bánatát, ez adott hangot szabadságvágyának, bizonyosságul, hogy a dolgozók mindenütt a világon egymásra találhatnak a közös sorsban.

Nagyrészüket az elnyomatás súlyát hordozza és egy szebb, boldogabb, szabadabb világról álmodik; de vannak közöttük újak is, amelyekben a proletárok már büszkén, biztonságosan emelik magasra a győzedelmes szabadság zászlaját.

A mi dalaink nemcsak szórakoztatni akarnak. Társaink ezek, elkísérnek bennünket a mindennap küzdelmeiben, erősítik hitünket a győzelemben és mutatják a milliókhoz vezető utat. Daloljátok hát őket szívesen. Erőt nyertek általuk a nagy küzdelemhez, amelyet mindannyiunknak együtt kell megvívunk a

földért, kenyérért, szabadságért.

Most, hogy a dolgozókra nehezedő nyomás felengedett, átnyújtjuk nektek az első dalcsokrot azzal, hogy ha jó hasznát veszitek, egymás után küldjük majd a továbbiakat. E dalok segítségével nemcsak a magyar nép megismeréséhez közeledhettek. Messze országokba, régi időkbe juttok, megismerkedtek hajdani és távoli népek szokásaival, gondolkodásmódjával.

De ahhoz, hogy a muzsika igazi örömet okozzon, helyesen kell azt megszólaltatni. Ezért ragaszkodnotok kell a kóta előírásaihoz. Soha se erőltessük a hangunkat, ne kiabáljunk, akkor nem lesz hamis az énekünk. Halkan, vagy legalább is félerővel daloljatok, akkor mindjárt szebben fog szólni a nóta. Tanuljatok meg kótáról dalolni. Majd meglátjátok: úgy fogtok járni, mint az analfabéta, ha megtanul olvasni és megnyílik előtte az irodalom csodálatos birodalma.

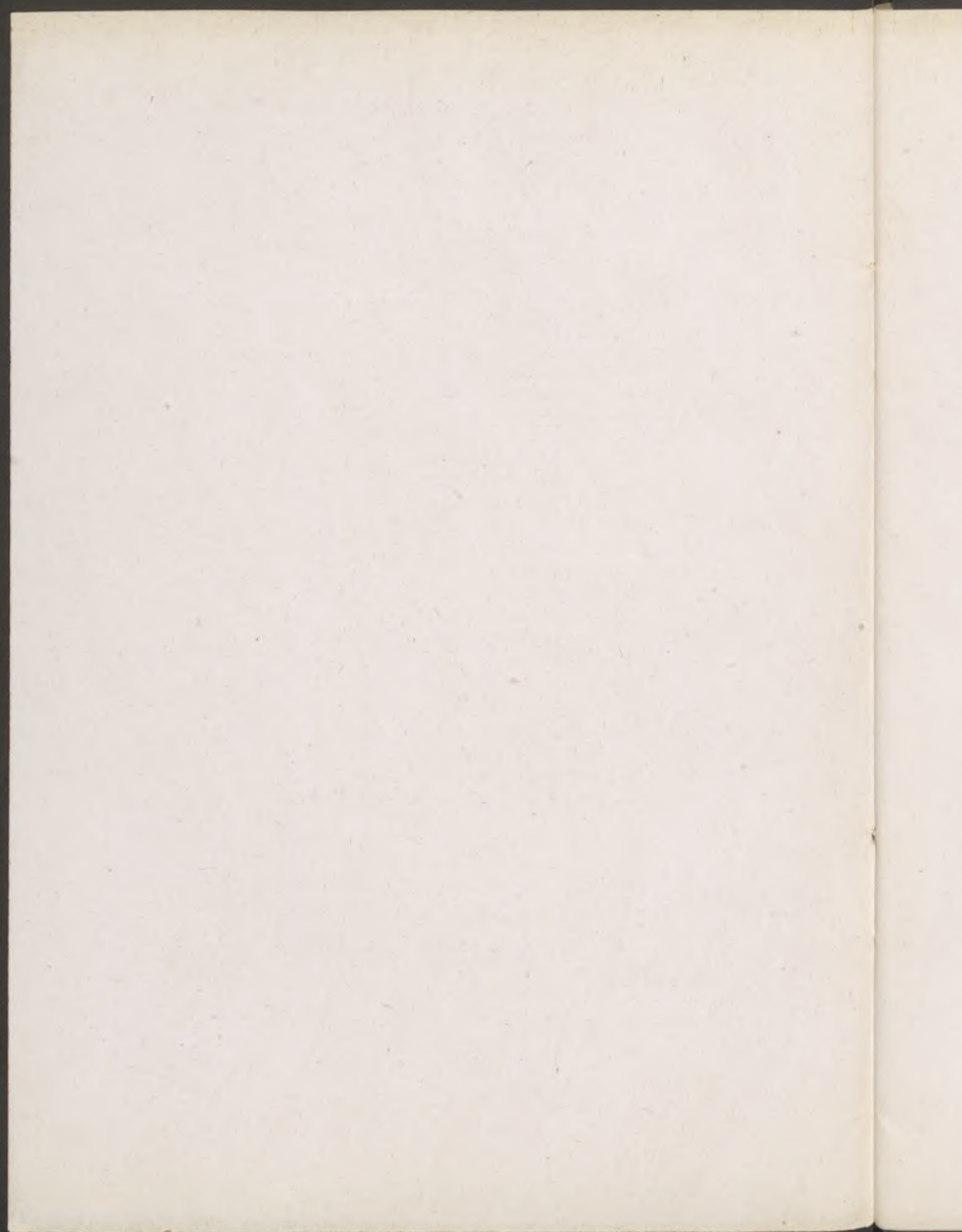
Ti előttetek is ott áll a muzsika birodalma. Most már rajtatok múlik, hogy meghódítjátok-e? Sok örömet fogtok lelni benne és rátaláltok testvéreitekre: az évezred óta verejtékező, szabadságot, jogot sóvárgó népre. Énekeljétek hát vele együtt a

közös szabadság közös dalait.

Budapest, 1945. május 1.

T A R T A L O M :

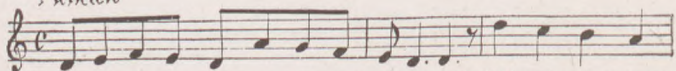
7. Ferenc József mikor Bécsbe utazott
8. Fölszántom a császár udvarát
9. Szegény legény vagyok én
10. Erik a szőlő
11. Hej kenyér!
12. Béres vagyok, béres
13. Sirass édesanyám
14. Nem loptam én életembe
15. Geier Flórián dala
16. Te vagy a legény
17. Balog Ádám nótája
18. Carmagnole
19. Kossuth-nóta
20. Bunkócska
21. Kínai katonadal
22. Japán rizsmunkások dala
23. Becsi munkásinduló
24. Mocsárdal
25. Partizán-induló
26. Dal a jövőről
28. Ifjúmunkás-induló
30. Boldog korról szól a dalunk
32. Szabadság-induló
35. Tito!
36. Mordvin dal
37. Burját-mongol aratódal
38. Poljuska
39. Bécs városában sír a német

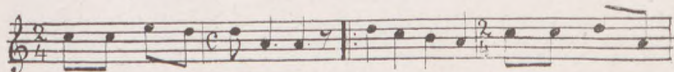

Ferenc József mikor Bécsbe utazott...

Menetelő

Ferenc József mikor Bécsbe utazott, két szép magyar

hu-szárral ta-lálkozott. Kérdi tőlük: Szép magya - rok

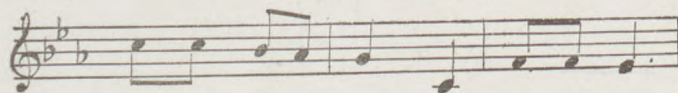
mi ujság?" Nagy az a-dó, nem bir-ja Magyar-ország!"

Fölszántom a császár udvarát...

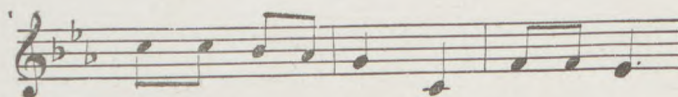
Szomorúan

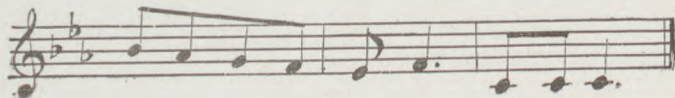
Fölszántom a császár udvarát,

Belé vetem hazám bűba-ját.

Áldd meg isten császár fenségét,

Ne sanyargassa ma - gyar népét.

Szegény legény vagyok én...

Lassú tánclepesen

Szegény legény vagyok én, Erdőn, mezőn járok én,

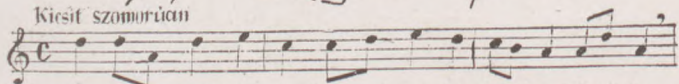
Krajcá - rom síncsen, Elszakadt az ingem.

2. Van egy rongyos nadrágom,
Folt is rajt' tizenhárom,
Ég alatt hállok,
Jobb időket várok.

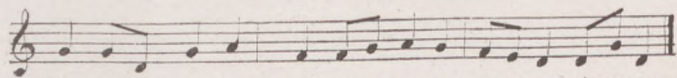

Érik a szőlő...

Kicsit szomorúan

1. É-rik a szőlő, hajlik a vessző, bodor a levele.

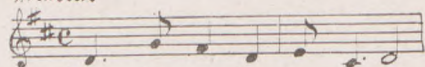
Két szegény legény szántani menne, de nincsen kenyere.

2. Van vereshagyma
a tarisznyába,
keserű magába.

Szolgalegénynek,
hej de szegénynek
kevés a vacsora.

Hej kenyér !

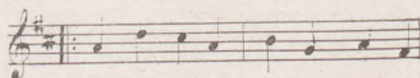
Menetelő

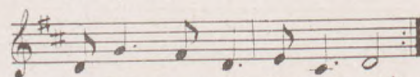
Hej, kenyér, barna kenyér,

ki rajtad él, nem henyél.

Napkeltétől napnyugtáig

kezé-ben a kapanyél.

2.

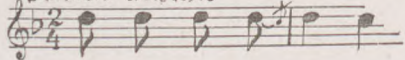
Grófi kastély be fényes ! Úri népség de kényes !
De sok csendőr vigyáz rajuk, a szuronyuk de éles.

3.

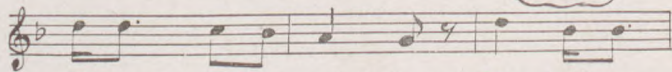
Fogytán már a türelmünk ! Ököbe szorul kezünk.
Testvér, hogyha üt az óra, hej, mi is odaütünk.

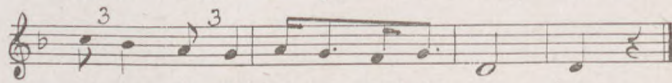
Szabadon elbeszélve

Béres vagyok, béres,

Béres - nek sze - göd - tem: Sej, itt az

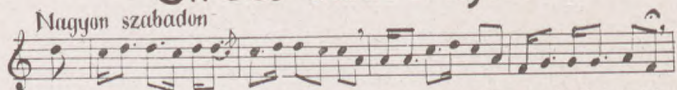

új esz - tendő, jön a szekér ér - tem.

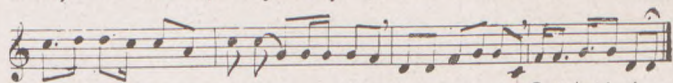
2. Sajnálom ökrömet,
A járomszögemet,
Sej, cifra ösztökémet,
Barna szeretőmet.

Sirass édesanyám...

Nagyon szabadon

1. Hej sirass édes anyám Mig előtled járok, Mer aztán sirathatsz Ha útnak indulok.

Útnak indulá - som, nincsen - maradásom, Az irigyek miatt Eselt bujdosásom.

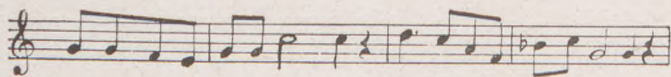
2. Tengernek nagy partja
Koporsóm oldala,
Tengernek mélysége
Koporsóm feneke.
Tenger sűrű habja
Szemfedelem leszén,
Tengernek mélysége
Harangszóm is leszén.

3. Meg is megsiratnak
Az erdei vadak,
El is eltemetnek
Az égi madarak,
Meg is megsiratnak
Az erdei vadak,
El is eltemetnek
Az égi madarak.

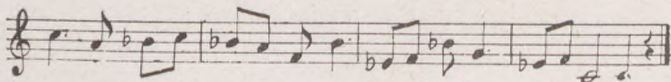

Nem loptam én életembe...

Elbeszélve

1. Nem lop-tam én éle-tem-be, csak hat tinót Debrecenbe,

Ha-za hajtot-tam a tinót Mind a hat da-ruszóru volt.

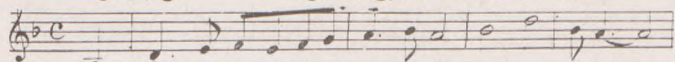
2. Elhajtottam a vásárra,
Elhajtottam szerencsésen,
Jászberényi Becsalinál
Elejbem áll kilenc zsandár.

3. Asz kérdezi mi a nevem,
Hol az utazó levelem
-Várjál zsandár, megmutatom
Ha a lájbim kigombolom.

4. Kigomboltam a lájbimat,
Kirántom a pisztolyomat
Kettőt mingyán fejbélöttem:
-ltt az utazólevelem!

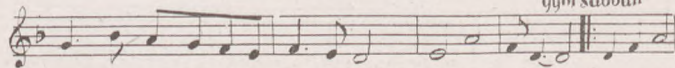

Geier Flórián dala.

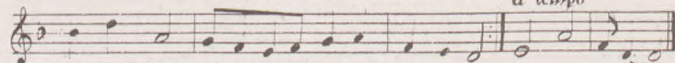
1. A föld teremtésének kezdetén, sej, haj, hahó!

gyorsabban

Nem volt gazdag akkor és szegény, sej, haj, hahó! Rajta hát,

a tempo

szúrd és vágd, Vezesd a parasztok rohamát! Sej, haj, hahó!

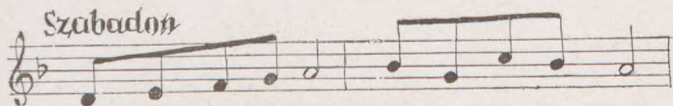
2. A földnek kerges népe mi vagyunk, sej, haj, hahó!
Nyakunkra ülni előbbé nem hagyunk sej, haj, hahó!
Rajta hát stb...

3. A harcunk nincsen jó vezér hiján, sej, haj, hahó!
Vezérel minket Geier Flórián, sej, haj, hahó!
Rajta hát stb...

4. A harcunk most az egyszer elbukott, sej, haj, hahó!
Mégis unokánk majd győzni fog, sej, haj, hahó!
Rajta hát stb...

Te vagy a legény...

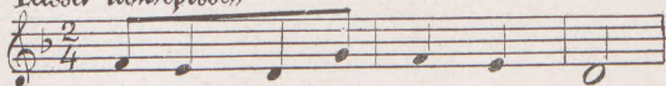
A kuruckorból.

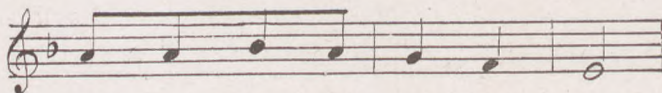
Balog Ádám nótája.

A kuruckorból.

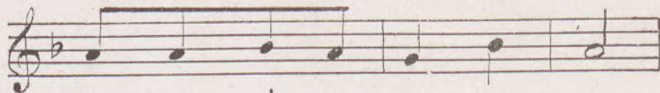
Tassli tánclepisben

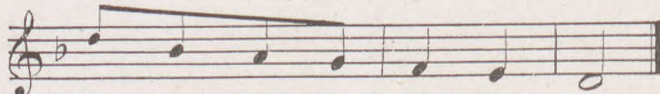
Pi - ros bár-sony sü - ve - gem,

most é - lem gyöngy é - le - tem.

Ba - log Á - dám a ne - vem,

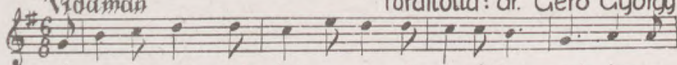
ha vi - téz vagy, jöjj ve - lem.

2. Fakó lovam a Murza
Lajta vizét megussza.
Bécs alját, ha nyargalja,
labanc azt megsíratja.

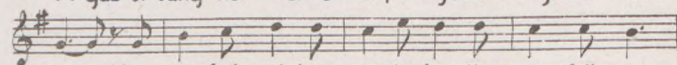
Carmagnole. A nagy francia forradalomból.

Vidáman

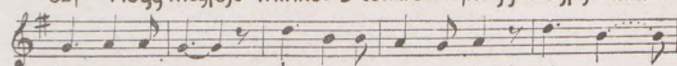
Fordította: dr. Gerő György

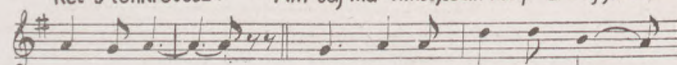
A gaz bi-tang-nak lerve ez, A gaz bitangnak lerve

ez, Hogy megfojt minket s tönkretesz, Hogy megfojt min -

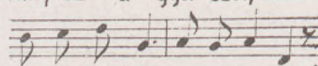

ket s tönkretesz. Ám baj ma nincs, csak volt, á - gyu —

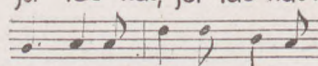

vá-la-szolt.

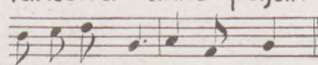
Bum, bum, az á - gyu szól, —

Jer ide hát, jer ide hát!

Táncolva ünne - peljük

Szabadi - tónk ágyuját!

Mi az, amit mindenki kér?

Csak vas kell, ölöm és kenyér.

Vasból ekét csinálsz,

Ölammal bosszút állsz,

Éhesnek jut kenyér,

Jer ide hát, jer ide hát!

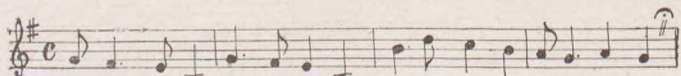
Táncolva ünnepeljük

Szabaditónk ágyuját!

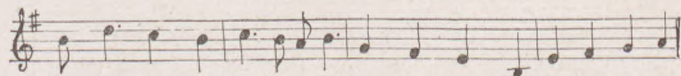

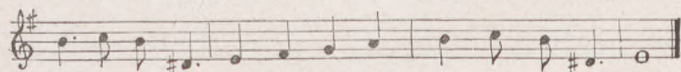
Kossuth - nóta

Kossuth Lajos azt izente, Elfogyott a regiment - je,

Ha még egyszer azt izeni, Mindnyájunknak el kell menni,

Él-jen a magyar szabad-ság, él-jen a ha - za!

2. Esik eső karikára, Kossuth Lajos kalapjára.

Valahány csepp esik rája, annyi áldás szálljon rája.

Éljen a magyar szabadság, éljen a haza!

Bunkócska.

Elbeszélve *Orosz szabadságdal.*

So-se hallok olyan gyönyörű nótaszót, ami-
lyent sihedernyi koromban. Aszívembe nyilal ez a
bús régi dal s kicsordulnak a könnye - im
rit..... gyorsabban
nyom-ban *Refr.* Hej, te bunkócska, te drága, Hej, te eleven fa
rit.....
gircses-görcsös á - ga, Te drá - ga, Segíts most !

2. Nagypákról e dal unokákra maradt
S unokákra maradt ez a szerszám.
Ha nagy baj van veled, soha el ne feledd,
Hagy van bunkócska, van még ezerszám. *Refr.*
3. De ha eljö a nap, mikor ébred a rab,
S lekötött kezét, lábát kinyújtja.
Aki ellene volt, az a fűbe harap,
Mert a bunkó a földre lesújtja. *Refr.*

KATAKAL

Szegő István fordította

Nem túl gyorsan

Sár - ga szél fű é - szak fe - lől;
 Zúgj csak rőt vi - har. Vasba. - vértbe -
 öl - tö - zöm én, hi - vó kürt ri - vall.
 Szi - vünkben kürt rivall, szágulunk, mint
 rőt vihar Elle - ninket elsöpörjük
 Har - cos dalunk é - ne - ke - l - jük.

2. Szabadságot és földemért
 A szívem dobban.
 Ne sirj fiam, ha
 Meghalok ott, hol bomba robban.
 Szívünkbe kürt rivall,
 Szágulunk, mint rőt vihar,
 Elleninket elsöpörjük,
 Harcos dalunk énekeljük.

3. Búcsút mondok, testvéreim,
 Vasba öltözöm.
 Fű a szél, vihar süvit,
 Földünkön vérözön.
 Földünkön vérözön,
 Gázolunk sárba s vérbe,
 A zászlónkat röpítsd, vihar;
 És győzni fog Kína népe!

Japan
rizsmunkások
dala.

Ütemesen Tiszay Andor szövege.

Messzi földeken Rizskalász virit
És a rizs között Mák piroslik itt.

Rizs szedésekor Vár a munka már,
Reggeltől estig Dolgozz proletár!

Mégis, é l e t ü n k Szenvedés csupán,
Robotunk gyümölcse semmi. Elég, elég!

Mért nem lázadunk? Semmit sem kapunk!

Messzi földeken Rizskalász virit,
Am a rizs között Mák piroslik itt.

Vasbilincseink Meglazultak már,
Föl, föl a harcra Sárga proletár.

És lerázzuk mi Ezt a rabigát,
Lázadó testvérek, Végre!

Miénk, miénk! Az egész világ,
Az egész világ!

Messzi földeken Rizskalász virit
És a rizs között Mák piroslik itt.
Csak mi dolgozunk, Nem a birtokos.
Mi dolgozunk, míg Gazdánk csak napoz
És ellopja azt, Mit learatunk,
Munkánknak gyümölcse Semmi.

Elég, elég!
Mért nem lázadunk?
Semmit sem kapunk!

Messzi földeken Rizskalász virit,
Am a rizs között Mák piroslik itt.
Vasbilincseink Meglazultak már,
Föl, föl a harcra Sárga proletár.
És lerázzuk mi Ezt a rabigát,
Lázadó testvérek, Végre!

Miénk, miénk!
Az egész világ,
Az egész világ!

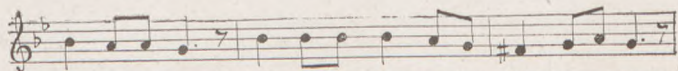
Bécsi munkásinduló.

1934. február 12. emlékére.

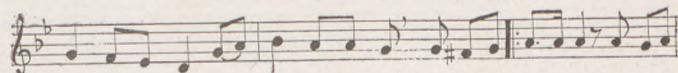
Édes István
szövege.

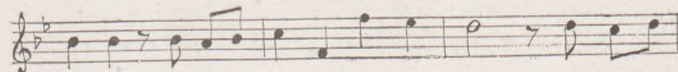
Munka hadának a lépése dobog, Zendülő ének az

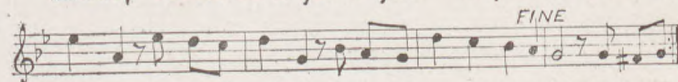
égre lobog. Hajna-li fényőzön földre leszáll,

kézben a kéz és vállhoz a váll. Röptülj te lángholó, tűzszinű

zászló, Vezess az é-jek é-jén át, Ve-zess a

harcra, sok sápadt arcra Derítsd a hajnal biborát. Röptülj te

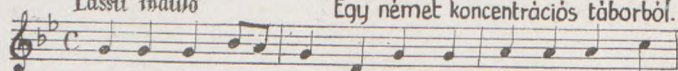
2. Száll a dalunk, szava ég fele tör,
Láncban az építő, harcos ököl.
Fáklyavivők kezén csörög a bilincs,
Izzik a tűz, de ki szítsa, ma nincs.
Lépj te a helyükbe, szítsad a lángot
És döngesd bátran a falat.
Vagyunk egy jobb rend hű katonái,
Leszünk a győztes élcsapat.
Röptülj te lángholó stb.

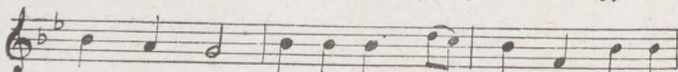
Mocsárdal.

Lassú induló

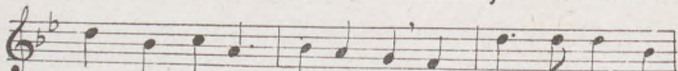
Egy német koncentrációs táborból.

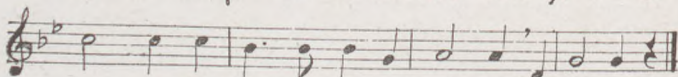
Hajnal-tájt, mikor fény se rez-dül, In-dul egy sá-

padt csa-pat, Szenve-dés út-ján ke-resztül

Új ki-nok fe-lé ha-lad. Bús rab-ja-i a

sár-nak, Most-vág-nak a mo-csár-nak És várnak.

2. Alkonytájt meggyötörten ballag,

Elsötétült már az ég.

Am fölötte fényes csillag:

Vértanuk csillagja ég.

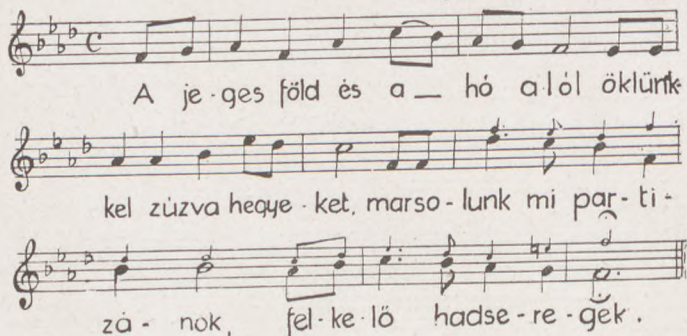
Bús rabjai a sárnak,

A barna mocsárnak—

Igy várnak...

Partizán - induló.

Szegő István szövege.

A je - ges föld és a — hó a - lól öklünk
kel zúzva hegye - ket, marso - lunk mi par - ti -
zá - nok, fel - ke - lö hadse - re - gek .

2. Sáncokat vivunk ma és árkokat,
legyőzve éhet és havat,
harcolunk mi, meg nem állunk,
dalunk száll az ég alatt.

3. Mint vihar és mint az áradat,
zúdulunk, miként a fergeleg,
rohamunkkal meghódítjuk
Mind a földet és hegyet.

4. Rongyosak vagyunk ma és éhesek,
elindulunk és jelt adunk.

II: Holnap zúgják óceánok
diadalmas új dalunk :|| (Ismétlés 2. szövege)

Dal a jövőről.

Kálmán László szövege.

Hans Eisler zenéje

The musical score is written for voice and piano. The vocal line is on a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The piano accompaniment consists of two staves, treble and bass, with a key signature of one flat. The time signature is common time (C). The score is divided into three systems. The first system contains the first line of the song. The second system contains the second line. The third system contains the third line. The lyrics are written below the vocal staff. The piano part includes a 'col 8va' marking under the first system. The score ends with a double bar line and repeat signs.

Az ember él-te sorsát csak munkájával é - pi - ti

fel, Ki nem a - kar - ja job - bá ten - ni

nap-fényt sem ér - de - mel . Ha min - den munkás

dol-go-zó együtt vélünk harcba jö : bátor össze-fo-gással a

lánc le - hull, szabad lesz majd a jö - vő — 2. A/ vő —

2.

A dolgozók szívében
a jobb jövő visszfénye ég,
hol szabadság lesz, igazság
és munkástestvériség.
Ha minden munkás...

3.

És mert a munkás sorsa
a milliókkal együtt halad,
A munkás csak a dolgozók
harcával lehet szabad.
Ha minden munkás...

Ifjűmunkás-induló.

Székely Endre szövege és zenéje.

Határozott ütemben

1. Gond é-le-tünk, jöjj hát testvér velünk Munká-ért, jogért, ke-
szaggalottan

Basso continuo

nyérért. fel, rajta hát, az ifjű-ság dalát da-

lold velünk vidáman, harc vár reád. Munkás, paraszt mind-

nyá - jan tudjuk azt, ma nincs kenyér és nincs e - lég hely
számunkra a földön. Ez - rek vagyunk és
milli - ók leszünk. Ifjűmunkás testvér jöjj hát velünk !

2. Nyujtsd kezed,
mert nálunk van helyed
örömben és a küzdelemben.
Fel, rajta hát,
új élet vár rád
és hittel zengjed velünk
ifjak dalát.
Célunk legyen :

"Dolgozz, tanulj, taníts !"
És senki sincs, ki
ellenáll, ha
hittel vívod harcod.
Ezrek vagyunk,
de milliók leszünk.
Ifjűmunkás testvér
jöjj hát velünk !

Boldog korról szól a dalunk.

Székely Endre verse és zenéje.

Induló

Nézz szembe a vésszel, Ne fe-
ledd, hogy a zsarnoki kényszer Csak a gyávara tör, De a
bá - tor ököl, ha sújt, visszahő - köl.

Ősz - sze dobban a szí-vünk, Együtt lük-tet a
vé-rünk, Bol-dog kor-ról szól a da-lunk, Hol
mun-ka, sza-badság vár.

2. Nézz szembe a bajjal,

Ne feledd, hogy a tengernyi jajjal

Együtt fáj a sebed

S boldog úgy se lehet,

Ki tétlenül eped. *Refr.*

3. Nézz hát szembe a mával,

Építs együtt a munka hadával,

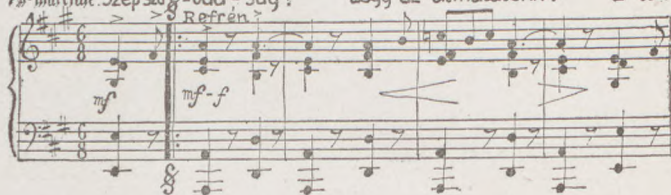
Allj ki bátran, ha kell

S ne feledd soha el,

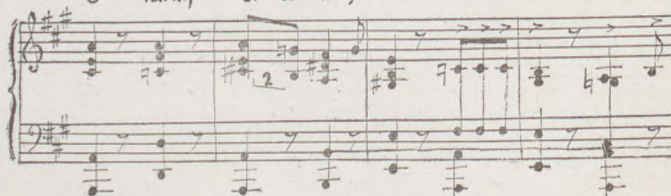
Hogy van társad, ezer. *Refr.*

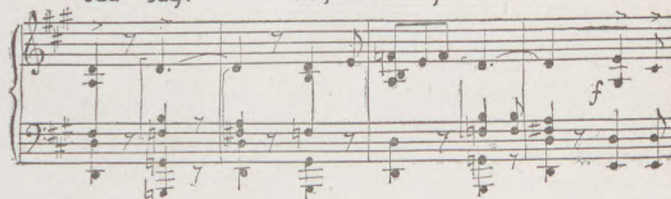
All.^o marciale. Szépség-bad-ság! Légy az útmutatónk! Érted

é - lünk, érted dolgozunk, Szent sza-

bad-ság! Régvárt vi-lágodért — Harco-

lunk És ha kell, Megha- lunk. Szép szá-
 Refrénre!
 f

lunk.
 23 Strófára!
 4. Befejezésül
 f

1. Jöj - je - tek hát em - be - rek, Fér - fi nő, agg és gyerek, -
 2. Gyül a dol - go - zó tö - meg, Lép - te döng, a föld remeg,
 Strófa
 8 8

If - ju - ság, da - lald velünk : Szabad vagyok !
 Úgy harsogja szer - te szét : Szabad vagyok !
 f f

Földműves parasz-ti nép, Munkásság, ér-tel-mi-ség
É - pül, nő az új vi-lág, Halld dübörgő dal-lamát,

Tarts velünk tehát s kiált: — Szabad vagyok!
For-radal-mi rit-musát: — Szabad vagyok!

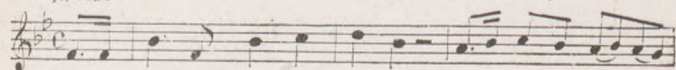
Szép szabad - ság-nak é-des é-ne-két —
Szép szabad - ság-nak ér-ces é-ne-két —

Fuj-ja vígan, lelke-sedve min-den nép: Szép szá-
Zeng-je, zúg-ja, döngje mind a min-den - ság: Szép szá-
8

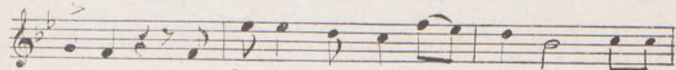
Titó!

Induló

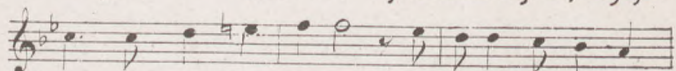
Raics István fordítása

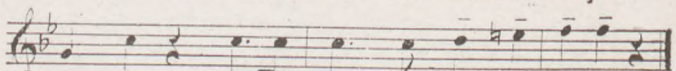
1. Már a lángunk meg se lobbant, Eltemettük szí-vünk

mélyén, A tüzek ma újra — égnek, -Gyujto-

gat - ja Ti - tó marsall. A tüzek ma újra

ég - nek, — Gyujto - gat - ja Ti - tó marsall.

2. Szertefolyt a víz a földön,
Most erős folyóvá duzzadt,
/Mert mederbe fogta össze
Ősi népünk Titó marsall.:/

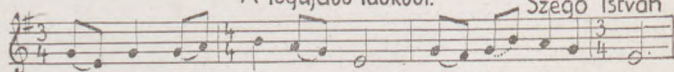
3. Rosta vár a régi lisztre,
Rosta, szita kell a kézbe.
/Új sütéshez tiszta lisztet
Ad a népnek Titó marsall.:/

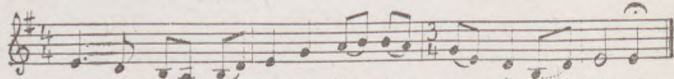
Mordvin dal.

A legújabb időkből.

Fordította:
Szegő István

Szól, si - kolt az é - nek,	ső - tét, vad é - vek
Sze - gény há - tunk görnyedt,	pa - rasztok nyögtek:
De - kel - nek - új da - lok,	hi - dak, váro - sok,
A - ra - tunk, testvé - rek,	csor - dáink kövé - rek,

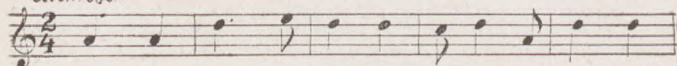
sú - lyos ső - ra és os - to - ra ve - ré a - népet.
 "oh, is - te - nünk, é - hen ve - szünk! Oltsd szomját a földnek!"
 "új fény á - rad, gépet, gyárat - szolgálnak fo - lyók. -
 a kohók - nál, éne - künk száll, rab népeket ébreszt.

Burját-mongol aratódal.

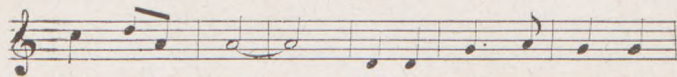
A legújabb időkől.

Zemplényi István fordítása.

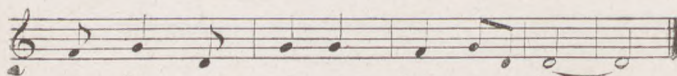
Ütemesen

1. É - gő nap ban vágunk a nyáron sárgás

bü - za ka - lást. — Két kéz dol - ga, szántás -

ve - té - se, — ú - ré bő ara - tás. —

2. Most már gépet látunk helyébe
zügő réteken át.

Bűgön szól a gépnek zenéje,
zügön ontja dalát

3. Értünk ömlik gépből az élet
Értünk dolgozik ő.

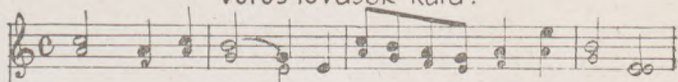
Népünk ébred, égő szívében
hálát énekelő.

4. Vár ránk buza sűrű kalásza,
szóljon ünnepi szó.

Gépész gépe nótánk kísérje,
légy hát vig, arató !

Poljuska.

Vörös lovasok kara.

1. Vár ránk a sík — ság, végtelen mező-kön szél jár.
2. Sír - nak a lá — nyok, Szél, ne hozz felénk ma jaj - szót,
3. Vág - tass a szél — nek, Szabadságunk most te véd meg,
4. Vár ránk a sík — ság, végtelen mező-kön szél jár.

Trombita

1. Búcsúzni kell az otthonunktól pajtás, Hadd a kürt a harcmezőre hív... már.
2. Zengj harci indulót —, báto - ri - tót, Lengesd, lobogtasd a vörös zász-lót.
3. Benned van milli - óknak jó re - ménye, Győzelmeiben bizik földünk né-pe.
4. Holnap már győzelemről szól az é - nek, Békét, szabadságot hoz a nép-nek.

Bécs várában sir a német...

Menetelő

Bécs vá - rá - ban sir a német, Fáj a szí - ve

a sze - gény - nek, Mert a Laj - ta partján

he - tek ó - ta át - hal - lik a magyar nóta.

HELYESBÍTÉS:

8. oldal. E dal másik ismert szövegvariánsa:

1. Fölszántom a császár udvarát,
Belé vetem hazám búbaját,
Hadd tudja meg császár fensége,
Mi buzog a magyar szívébe'.

2. Bánat terem abban, búvetés,
A magyar élete szenvedés.
Áldd meg Isten császár fenségét;
Ne sanyargassa magyar népét.

13. oldal, 2. szakasz 7. sora: Tengernek zúgása

28. oldalon szereplő dal szövegét Kálmán László írta.

29. oldal, 2. szakasz utolsó sora: Célot legyen:

